

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompai Mihály-utca 10. sz.
Kérjük a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára . . . . . 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A jövő század problémája.

A tudományos haladások során legnagyobb fontosságuk van a gyakorlati értékű vívmányoknak. Ezek a legértékesebbek, mert az ember életét és munkáját százszoros arányban könnyebbé teszik és ezen a téren biztos talajon mozog az ember, nem kell a tévedésektől tartania, mert a siker maga megmutatja, hogy a tévedés ki van zárva. Az elméleti irányú és értékű kutatásoknál soha sincs meg az a biztosság, amely a kétszerkettő négy igazságával kizárná a tévedéseket; sőt szépen hangzó teoriákról csak akkor derül ki, hogy fantázia alapjára épült kártyavárak voltak, mikor a közönség nagy részét már sikerült beharangozni az igazság új templomába. Rosszul esik az embernek ez a szégyenletes visszavonulás és csavargás a szellem útvesztőin, de hát kevesen járnak a fáradságos, tudományos kutatás utjain; a nagy tömeg annak hisz, aki lehangosabban tudja hirdetni a portékáját és a tömegnek élet-szüksége a hit; annyira, hogy ha felületességből leszorult az észszerű hit alapjáról, akkor akármilyen bolondságot el lehet vele hitetni. Nem szeret mélyen gondolkozni, tehát hit nélkül nem tud

megélni soha és semmi körülmények között. Így játszanak a hiszékenységgel az elméleti tudományoknak nem a tudósai, de az aprópénzre váltó reklamirozói.

Egészen másként áll a dolog a gyakorlati tudás és haladás terén. Ott nem lehet hosszabb ideig állítani valamit és be nem bizonyítani; ott nem lehet fantasztikus képekkel megfesteni és elhíttetni a haladás menetét; ott minden egyoldalú theoria, minden elfogultság megboszulja magát, mert a kísérlet egyszerűen nem sikerül. Új gépet hirdet valaki: nem is meri addig hirdetni, míg ki nem próbálta annak biztos járását és munkáját. Repülőgépen akar valaki a levegőben utazni: ha nem számolt minden körülménnyel, a próbánál egyszerűen lezuhan a gép és összezuzza a vakmerőt. A gyakorlati értékű tudást nagyon hamar igazolja az élet.

Ha a gyakorlati tudásnak százados multjára visszatekintünk, azt látjuk, hogy rengeteg sok új találmányt állítottak elő az emberek és egész kötet könyvek számolnak be a gyakorlati haladás újabbkori vívmányairól. Ez mind arra való volt, hogy az ember életét kényelmesebbé tegye, munkáját megkönnyítse, a tömegtermelésre alkalmassá tegye és a föld

távoli részein lakókat egymással gyorsabb érintkezésbe hozza.

Ezt szolgálja a gőzhajó, vasut, automobil, villamos táviró, villamos vasut, motorok, drótnélküli távirók, repülőgép stb. és a jövőnek minden új találmánya és tökéletesítése.

Az ember a természet jó fűtőjének bizonyult. De azt sem kell szem elől tévesztenünk, hogy a találékony kultur-ember sokat fogyaszt a természet háztartásából és pedig olyan czikkeket, a mikből évezredek alig használtak el valami csekélységet. Különösen két cikk fogy aggasztó mértékben és évről-évre hatványozódó arányban: a vas és kőszén. Pedig erre a kettőre épült egész kulturai haladásunk.

A vasat jóval a Krisztus előtti századokban: a trójai háboru ideje óta kezdték tegyverek és házi eszközök készítésére használni és eleintén csak olyan földbe vájt kis kohókban történt az olvasztás kevés emberi erő alkalmazásával, mint a hogy például a szudáni négerekről olvasuk, hogy Abeokuta vidékén vannak ügyes fegyverkovácsaik, akik a vasat is maguk olvasztják az ércből. Ezek a letelepedett félbarbár típusok legjobb szemléltetői a kulturépek régmúlt időinek,

TÁRCZA.

Mi fáj jobban?

Mi fáj jobban: ha nem szeret,
Ki betölti a lelkedet
S míg te könnyed elhullatod,
Ő kacagja a bánatot?

Vagy az: hogyha már nem szeret,
Ki meglopta szerelmedet;
Ki nálad élt, nálad pihent
S ma úgy tekint, mint idegent?

Vagy az: hogyha csak titokban
Emészt a vágy és úgy lobban
Megőrjítő lelked lángja
S egy csepp harmat ninesen rája . . . ?

Nem az, nem az éget jobban,
Mi úgy éget csak titokban;
S nem az, hogyha nem szerettek,
S nem az, hogyha már kivetnek.

Az fáj: hogyha két léleknek
Vágyai egymásra lelnek,
De utjukba áll a jelen
S a jövőjük reménytelen.

Telek A. Sándor.

A mi színészeink.

A rimaszombati színészet fejlődését még mindig nem irta meg senki.

Érdemlegesen nem is vehetnők számba ma sem, miután középületeink sorából Tháliának állandó hajléka mindezideig hiányzik.

E sorok írója a Mindenható jóvoltából most hatvan esztendeje látta legelőször a „Három rózsá”-hoz címzett vendéglő egyik termében előadni a „Két pisztoly”-t. Nyilván ide került vándorszínészek játszották; egyszer színlapot magam is körmöltem; mert Werfer Károly nyomdájára még nem működött s a műkedvelőket csak később léptette fel Droppa Károly, a kiseddévós.

Egy ilyen alkalommal ugyancsak abban a helyiségben, a melyet az uri kaszinó bérelt, megint az ötvenes évek közepén végignézttem a „Vén bakancsos” népszínművet, a melyben a csapláros fiát: Friczit néhai Plichta Sámuel kétfestőnek gymnazista fia: Lajos személyesítette. Rendkívül ügyes és értelmes gyerek volt, igazi színész talentum és még se lett színész, hanem a szülői — mint gyakorlati érzékű emberek — gyógyszerésznek adták.

Láttam játszani mint műkedvelőket boldog emlékü Papp Ábrahám fiai közül Ábrist meg Ervint; láttam Szabó Samut, a kik közül csak

ez utóbbi érte el a férfikort és mint megyei főorvos halt meg Rimaszombatban.

Különösen annál fogva emlékszem én mind ezekre hiven; mert a „Vén bakancsos”-ban Plichta Lajosnak tetszett extemporisálni; mikor ugyanis mint nagyevő dicsekedett a szinpadon, hát a hasára mutatott s azzal kérkedett, hogy ma-holnap olyan potrohoss lesz, mint az édes apja. Plichta Sámuel pedig ott gyönyörködött a fiában az első sorban elhelyezett zselyeszékben s ezen kiszólásnál közfigyelmet ébresztett a közönség közt.

Ha Plichta Lajos nem is lépett többet a világot jelentő deszkákra, annál több sikert és tapsot arattak kenyeres pajtásai: Zehery Jani meg Slezák Józsi.

A Zehery édes apja borbély volt és tőszomszédja Plichta Sámuelnek. A fiú először ácsinas volt a Broncs István üzletében; eleget láttam a házuk előtt haza járogatni, előtte bőrkötény, a jobb kezében bárd vagy szekercze jelezte, hogy minő iparos volt.

Slezák Józsi bizonyos férfiszabónak a fia volt s a nevét „Szeles”-re magyarosította és mint vándorszínész járta be nagy Magyarországot; most is él és hatvanhét éves lehet.

Zeheryt egyetlen egyszer láttam Pesten a Miklóssy István-téri színházban az „Ördög pilulái”-ban 1871-ben. Szelest nem láttam szinpadon,

leszámitva persze a leszámitandókat, mert a hasonlatok tulságos kiaknázása egyoldalúságra és tévedésbe vezet.

Abban az időben kevés vasat fogyasztottak. A vasérctelepeknek csak a könnyen hozzáférhető felszínén okoztak alig észrevehető turásokat az akkori bányászok.

Még a római birodalom fénykorában is az akkori virágzó kultúra alig volt képes észrevehetőleg megbontani a maga primitív eszközeivel a természet óriási tárházait, hiszen például Vashegyen mutogatják a római bányászat üregeit, a melyek meglehetősen a felületen maradtak, míg a mai bányászat a modern technika eszközeivel átfurja az egész hegyet és lehatol 300 méteres mélységbe s ha szükséges, még tovább is.

Igy van ez nemcsak nálunk, de még fokozottabb mértékben a külföld vasbányáiban, ahol Németország, Franciaország, Belgium, Svédország és Angolország rengeteg mennyiségű vasat állítanak elő és dolgoznak föl.

A vasszükséglet óriási, hihetetlen mennyiségre szaporodott a gőzgépek és a vasutak föltalálásával, mert azóta sín-párok szelik át a kontinenseket, például Európát és Ázsiát egy végben a Pyrenei félsziget legnyugatibb szélétől Ázsia legkeletibb széléig a japánok szomszédságában és ezenkívül minden irányban futnak a közlekedés modern vonalai, amelyek sokszor alig képesek már a növekedő nagy forgalmat lebonyolítani. Ugyanigy van Amerikában, kivált annak északi részében. Afrikán végig, — nem sok idő múlva megérhetjük, — hogy a Nilus torolatától a legdélibb Fokföldre vasuton utazhatunk. Ausztráliának is vannak vasutjai a lakosság számarányához mérve jelentékeny hosszúságban.

Ezenkívül a gyáripár szolgáltatában álló számtalan géptől kezdve az egyszerű házi-ásóig, kapáig, az ollóig és a varrótülig majd minden eszköz vasat vagy aczélezott vasat emészt föl.

Szóval elmondhatjuk, hogy a fejlődő kultúra napról-napra haladó arányban vasat eszik. Hogy a föld tárházaiban mennyi vas van, azt bizonyosan nem tudhatjuk, de már hallatszanak olyan komoly

hangok, a melyek a vasnak kifogyását jósolgatják.

A Vashegy bányáiban is úgy vélekednek, hogy még 80—100 évre való vasérc lesz és az egész föld vasbányáiról, a melyek még rengeteg vasérczömeget tartalmaznak, az a vélemény kezd nyilatkozni, hogy a folyton növekedő vasszükségletet csak száz évig bírják kielégíteni.

Mi lesz aztán? Ez a probléma egyik része.

A probléma második része a kőszénre vonatkozik. Ez az ujkori fűtőanyag, a melyért az erdők pusztulásával és a gyáripár fejlődésével s a gőzvasutak és hajók elterjedésével jó egy évszázad óta kénytelenek vagyunk a föld mélyét turni, még szinte kiapadhatatlan mennyiségűnek látszik az ősrégi korszakok reánk maradt raktáraiban, a melyenek a gömör-borsodmegyei neogénkoru telepek, vagy a régiebb esztergomi, veszprémi, pécsi, bányási és zsilvölgyi kőszének, továbbá a porosz sziléziai, angol, amerikai és japáni bányák.

Szóval bár rengeteg mennyiségű kőszén emészt fel a kultúra haladása; de úgy látszik, a kőszén mégis tovább fog tartani a természet tárházaiban, mint a vas. Vannak azonban olyanok, a kik azt jósolják, hogy a kőszén készletek a régi korszakok tárházaiban ötszáz esztendő alatt ki fognak fogyni és ezeket a jóslatokat számításokra alapítják.

Ez a második probléma: mi lesz akkor, ha elfogy a kőszén?

A vas elfogyása a találmányok mai állása mellett óriási csapást mérne az emberi kultúrára. Nem lehetne új vasutakat építeni, évről-évre kevesebb vonat járna; a rozsdás ócska vasakból egyideig pótolgatnák a szűkebbre szorult igényeket, azután vége lenne a vasuti forgalomnak és a gyáripárnak és a patriarkális mult századok viszonyai ujulnának meg ismét.

De lehet, hogy az emberi találékony-ság tudni fogja a vasat is pótolni és száz év alatt elér oda, hogy az alumíniumot vagy más fémet, amely a vasat pótolhatja: elegendő mennyiségben fogja tudni előállítani. Így ezt a problémát megoldhatja a kultúremler és megmenekülhet

szinpad igazi dicsősége: b. *Splényi* Ödönné, *Blaha* Lujza.

És e helyen el nem mulaszthatom, hogy fel ne emlitem a nagy művész azon feljegyzését, melyet legközelebb maga irt meg az ő 1894. évi rimaszombati szerepléséről:

Az igazi szeretet meleg ragaszkodásával árasztottak el — úgy mond *Blaha* Lujza — nálunk.

A színház szorongásig megtelt A férfiak kalapjaikat lengették, a nők kendőikkel integettek felé s valamennyien riadó éljenzéssel fogadták.

Mikor aztán a lelkesedés egy pillanatra lecsillapodott, a nézőtér bizonyos meghatott patrióta nagyot sóhajtott és hangosan így szólta el magát:

— *Hogy az én Istenem áldja meg!*

Jó magam nem lehettem jelen, mert éppen betegen feküdtem Iglófürőden, de bizonyos vagyok benne, hogy a páratlan nagy művésznek eszébe jutott, hogy az az *Isten*, a mi jó Istenünk, a magyar nemzet valóságos, meghamisíthatatlan Geniusza volt!

És ez a momentum egyik legfényesebb dala a rimaszombati színészetnek!

Id. Farkasfalvi Imre.

a kultúra csődjétől, amelylyel a vas kifogyása fenyeget bennünket.

Nehezebb lesz a másik probléma megoldása. A kőszén elfogyásával nem tudunk még képzelni sem olyan hőforrást, amely a kultúra növekedő szükségleteit ki bírná elégíteni. Ott van a nap, de az olyan távolságra van tőlünk, hogy gyáripár vagy forgalomra való felhasználásáról nem is álmodhatunk. Van ugyan még a földnek is bizonyos helyeken tapasztalt belső nagy hőfoka: legyünk jóakaratuak, mondjuk, hogy a mi unokáink találnak föl olyan eszközöket, amelyekkel a föld belső melegét kulturai célok szolgálatába tudják kényszeríteni.

De vigyázzunk, itt már az utolsó ajtón kopogtattunk! Győzni fog-e a vakmerő ember ezeken a mérhetetlen erőkn, vagy pedig a költőnek lesz-e igaza, aki az „Ember tragédiáját” úgy sejt, hogy mérhetetlen hősivatagban nyomorult eszkimókunyhók között

„Lábunk alatt a föld egyenlítője,

A tudomány nem győzött végzetén!”

Ki tudja, milyen megoldást nyer ez a két probléma: a vas és kőszén kifogyása? De bizonyos, hogy sok tejtörést fog okozni a jövő századok nemzedékeinek! △

Iskolafelavató ünnepély Putnokon.

Fényes ünnepet ült Putnok város közönsége folyó hó 6-án Vizkereszt napján. Ekkor avatta fel nagy ünnepélyességgel az új állami elemi iskola épületét s adta át rendeltetésének. Már a kora reggeli órákban ünnepi díszben gyülekeztek az iskola növendékei új otthonukban, a város és az állam nagy áldozatkészségével felépített monumentális iskolaépületben. Innen vonultak zászlók alatt tanítóik, tanítónők vezetésével a piac téren át hosszú menetben templomaikba, melyekben 1/2 10-től kezdődőleg ünnepi istentisztelet tartattak. A r. k. templomban *Liptay* Arnold cz. kanonok, plébános mondott ünnepi misét, a református templomban pedig *Kálniczky* Endre, az egyház apostoli lelkületű lelkésze küldött szívéhez szóló könyörgést az Egek Urához, melyben áldást kért az új iskolára, annak tanítóira és növendékeire. Mindkét templom zsufolásig megtelt a hívekkel és növendékekkel, akik az istentisztelet végeztével ismét visszatértek az iskolaépületbe, ahol az állami iskola gondnoksága és tanítótestülete által rendezett *iskolafelavató ünnepély* 1/2 11 órakor vette kezdetét.

Már jóval az ünnepély kezdete és a templomi istentisztelet befejezése előtt színültig megtelt az iskolának emeletén lévő hatalmas díszterem közönséggel, úgy hogy mire a templomokból az ünneplő közönségnek az a része, amelyik az istentiszteleten is részt vett és a növendékek tanítóikkal az iskolába visszaérkeztek, már csak a fűtött, tágas folyosókon jutottak helyhez, hogy az ünnepélynek részesei lehessenek.

Ott láttuk az ünnepélyen Putnok város egész közönségét rang, vallás, nem és korkülönbség nélkül. Pontosan 1/2 11 órakor megjelent az ünnepély fővédnöke: gróf *Serényi* Béla m. kir. földművelésügyi miniszter is, kinek az állami elemi iskola létesítése körül elvülhetetlen érdemei vannak, *Putnok* Mórral, a kerület orsz. képviselőjével, kiket *Pogány* István kir. tanfelügyelő az állami iskolai gondnokság és tanítótestület élén üdvözölt s a kik az egybegyűlt közönségnek szünni nem akaró éljenzése közben vonultak be a díszterembe és foglalták el a részükre fentartott helyeiket. Körülöttük foglaltak helyet: *Fekete* Nándor elnökkel és *Hönsch* Ede alelnökkel élén az iskola gondnoksága, a felekezeti lelkészei, *Laczkovich* László községi bíróval és *Dancsek* Gyula községi főjegyzővel élén a község elöljárósága és képviselőtestülete, *Törköly* József rimaszombati áll. el. iskolai igazgató, mint a Gömör és Kishonvármegyei általános tanítóegyesület elnöke, *Bihary* István kir.

csak az ujságból tudom, hogy valami három évvel ezelőtt mint vendég lévett fel Vácson, a „Curia” vendéglátóban.

Ha nem tévedek, ezt a két fiut *Kálmán* Frigyes csábitotta a színész pályára, a ki egyideig patikárius volt Füleken, de onnan 1860-ban a fővárosba szökött s a nemzeti színháznál jelentkezett, hanem az igazgató nem vette fel. Ez a vásott gyerek mint nyugalmazott vezérőrnagy halt meg Rozsnyón néhány év előtt.

Nyáron át többször üldögéltem együtt *Szeles* Jóska-val, a ki szívesen elbeszél nekem egyet-mást az ő pályafutásáról s a régi Rimaszombati társadalmi szokásairól. Boldog volnék, ha még a jövő nyáron is együtt emlegetnénk a rimaszombatiak vezető embereit, az ő kedves öreg professzorait és tanuló társait és ő nekem alkalmat adna egyet-mást feljegyezhetni a régi színész történetéből.

Tudtommal a legrégebb rimaszombati színész: *Vadász* József volt, egy odaváló „Zvada” nevezetű éjjeli őr fia, a ki ha ma élne, közel járna a száz esztendőhöz. Kopasz fejű, délczeg magatartású, beretvált ábrázatú férfi volt s nem egyszer szálláson volt apai házuknál, mint a nemzeti színház tagja.

A nők közül legrégebbek: *Szathmáryné* *Farkas* Lujza; no meg a ki most is él s a magyar

segédtanfelügyelő, mint az egyesület „Hivatalos Közlöny”-ének szerkesztője s *Alitisz* Aladár szolgabíróval élükön a hatóságok megjelent képviselői.

Az iskolai felavató ünnepély a *Himnuszszal* vette kezdetét, melyet az iskola növendékei bámulatos precizitással énekeltek. Ezután *Fekethe* Nándor gondnoksági elnök szívélyes szavakkal üdvözölte a megjelent ünneplő közönséget s kifejezést adva annak a közörműnek, melyet Putnok város lakossága az állami iskola létesítése folytán érez, felkérte Pogány I. kir. tanfelügyelőt az iskolaépület átvételére és rendeltetésének leendő átadására. *Pogány* István kir. tanfelügyelő a népiskoláknak a nép művelése, az ismeretek terjesztése és a nevelés körüli fontosságát fejtegetve, hangsúlyozta, hogy a népiskoláknak legfontosabb hivatásuk a növendékekben az erkölcsi érzület ápolni s a jellemet fejleszteni. Kiemelte beszédében, hogy ezen célok elérése érdekében létesült a város áldozatkészségével és az állam jóindulatu gondoskodásával a putnoki állami iskola is, melynek fényes felavató ünnepélye is bizonyítja, hogy az iskola felállításával a város közönségének régi óhaja teljesült. Felhívta azért az iskola gondnokságát és tanítótestületét, hogy erkölcsi melegséget vigyenek be az iskola belételebe és erkölcsi erőt nevelési rendszerébe s abban a reményben, hogy a kitűzött célt vállvetett munkájukkal elfogják érni, átvette az új iskolaépületet s átadta rendeltetésének.

Ezután halás köszönetet mondott a királyi tanfelügyelő az iskola létesítése érdekében kifejtett odaadó fáradozásukért és áldozatkészségükért mindenekelőtt gróf Serényi Béla miniszternek, mint az iskola és a felavató ünnepély fővédnökének, a ki országos gondjai közepette is állandó gondoskodással és érdeklődéssel viseltetik Putnok város kulturális törekvései iránt és a legmesszebbmenő anyagi áldozatokat hozza a népnevelés oltárára; köszönetet mondott továbbá a község előljáróságának, képviselőtestületének s a róm. kath. és református egyházaknak, melyek szintén erkölcsi és anyagi támogatást nyújtottak az iskola létesítéséhez.

Élénk éljenzés követte Pogány István kir. tanfelügyelő beszédét, mely után egy fehérruhás leánya: *Login* Ilona, állami gondozott, 5. osztályú kitűnő növendék köszönte meg tartalmilag is igen szép és értelmesen, szívhez szólóan előadott beszédében a kir. tanfelügyelőnek megjelenését s tett fogadást iskolatársai nevében, hogy az iskolának jóviseletü, szorgalmas, iparkodó növendékei lesznek.

Majd *Simkó* Géza áll. iskolai igazgató mondott tartalmas záróbeszédet, melyben tanítótársai nevében is megköszönte a városnak és az államnak gondoskodását, mellyel a diszes, modern iskolát létesítették s fogadalmat tett, hogy a gondjaikra bizott ifjúságból Istentől, hazaszerető, munkás, értelmes polgárokat fognak nevelni. A tetszéssel fogadott beszéd után az iskola növendékei elénekelték a *Szózatot* s ezzel a felavató ünnepély gróf Serényi Béla miniszter éltetésével véget ért.

Az ünnepély után a közönség megtekintette az iskola helyiségeit Ungár Mór miskolci építész kalauzolása mellett, a ki valóban dicséretre méltóan építette fel a Moravetz budapesti műépítész által készített remek tervek alapján a minden tekintetben modern iskolaépületet, melyhez hasonló nemcsak vármegyénk területén, de messze vidéken sincs.

Csak lassan oszlott szét az ünneplő közönség, melyben nagy számmal volt képviselve az intelligens zsidóság is, a mi annyival inkább feltűnt, mert az állami iskola létesítését megelőző tárgyalások rendjén az izraelita hitteleket vonakodott iskoláját a létesítendő állami iskolába beolvasztani s az állami iskolának nincsen egyetlen egy izraelita vallású növendéke sem. A lefolyt iskolafelavató ünnepély hatása alatt bizonyára megérlelődött a jelen volt izraelita vallású szülőkben is a gondolat és vágy, hogy gyermekeiket az állami iskolában taníttassák . . .

Délután 1 órakor 80 terítékes közebéd volt a „Vám” vendéglő nagytermében, melyen a miniszter elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg. A közebéd, melyen hölgyek is résztvettek s mely a eszifürdői jeles cigányzenekar zenéje mellett, kedélyes hangulatban folyt le, sikerült

pohárköszöntőket mondtak Putnoky Mór, Pogány István, Liptay Arnold, Bihary István, Törköly József, Simkó Géza, Szücs János. A közebéd Fekethe Nándor indítványára felolvastattak az ünnepély alkalmából érkezett üdvözlő sürgönyök és levelek, melyeket Bornemisza László főispán, S. Balás Lajos püspök, Fáy Gyula volt főispán, Hevessy Bertalan, Lukács Géza alispán, Mihalik Dezső, Tornallyay Zoltán, stb. küldtek a gondnoksághoz s Pogány István kir. tanfelügyelő indítványára sürgöny-üdvözlöt küldetett gróf Zichy János vallás és közokt. m. kir. miniszterhez és dr. Náray Szabó Sándor vall. és közokt. miniszteri államtitkárhoz. A közebéd pompás ételeket és pontosan szolgáltak fel, de azt nem hallgathatjuk el, hogy 5 koronás ebédhez ó bort adhatott volna a vendéglős új bor helyett.

A putnoki állami elemi iskola gondnoksága és tanítótestülete, a mely már karácsonyra 40 szegénysorsu gyermeket teljesen felruházott, *Napközi Otthon* felállítását is tervbe vette. E célra már a közebéd szép összeg gyűlt be adakozásokból, de szép jövedelmet hozott az este rendezett s 7 órakor kezdődő műkedvelő-előadás is, melyet táncmulatság követett.

A műkedvelő előadás első száma a vegyeskar által Sücs Lajos vezetése mellett igen szépen előadott *Karácsonyest* című énekszám volt, melyet a „Csók” című monológ követett, előadta bájosan egy maga is bájos leánya, *Feleky* Irénke.

Most következett az estély fénypontja. Berczik Árpádnak „*Nézd meg az anyját*” című vígjátékát adták elő műkedvelők, nagyobbrészt az állami iskola tantestületének tagjai, így Szücs Lajos (Viski Albert), Vathay Ilona (Edit), Szlávik Endre (Lajos), Borzi István (Szeredy Alfréd), Tikász Irén (Homokiné) és Breznay Gyula (inas), kívülök még Klenics Barnabás (Tessy Tamás), Kossosó Stefike (Iza) és a kit legelső helyen kellett volna felemlítenem, *Simkó* Gézáné (Viski Albertné), az áll. iskolai igazgatónak bájos neje. A 3 felvonásos vígjáték általában jól sikerült, a szereplők — különösen a hölgyek — műkedvelőknek dicséretükre való módon játszottak, de *Simkó* Gézánéban nem műkedvelőt, hanem olyan színpadi routinnal bíró, kiváló művészi erőt ismertünk meg, amilyennel csak előkelő színházak dicsekedhetnek. Otthonossága a színpadon, arczjátéka, gesztusai, előadása mind a hivatásos színművésznő benyomását keltették fel a nézőközönségben, ehhez járultak pompás öltözékei, melyek kitűnő játékanak hatását emelték. A nagyszámu néző közönség (többen már nem is fértek volna el a teremben) az egyes jelenetek hatása alatt is gyakran tört tapsokra, hogy kifejezést adjon tetszésének és elismerésének. De kijutott a tapsból a többi szereplőnek is, a hölgyek ezenkívül virágcsokrokat is kaptak.

Még a vegyeskar adott elő két sikerült *magyar dalt* ép oly precizitással, mint első fellépte alkalmával s ezzel a műkedvelő előadás véget ért, hogy kezdetét vegye a *táncmulatság*.

Ezt megelőzőleg azonban a közönség egy része a Kaszinóba, másrésze a „Vám” vendéglő étkező helyiségeibe vonult vacsorára, mialatt a műkedvelő előadás nézőterét átalakították táncteremmé. A kaszinóba gyűlt distingvált közönséget igen kellemesen lepte meg, hogy maga körében tisztelhetette gróf Serényi Béla minisztert, Putnoky Mór orsz. képviselőt és Pogány István kir. tanfelügyelőt, akik az estély sikere fölött érzett örömüknek ismételtén kifejezést adtak és melegen gratuláltak Fekethe Nándor gondnoksági elnöknek, Simkó Géza áll. isk. igazgatónak — aki az ünnepély, közebéd és estélyrendezés nagy munkáját kiváló sikerrel végezte — és nejének, kifejezést adva azon reményüknek, hogy gyakran fogja művészetével új otthonának közönségét szórakoztatni.

Vacsora után kezdetét vette a táncmulatság, amely kivilágos-kivirradtig tartott. A putnoki áll. elemi iskola felavató ünnepélyének napja feledhetetlen emlékeket hagyott hátra a város közönségének s az ünnepélyen résztvett idegeknek szívében.

Az otthon-társaskör estélye.

Alig néhány hónapja, hogy kis városunkban a Kaszinó, Polgári Olvasókör és Katholikus-olvasókör mellett egy negyedik társas-egylet

létesült, az ugynevezett „Otthon-társaskör”, mely folyó hó 6 ikán egy fényesen sikerült estélyvel jelent meg a nagy nyilvánosság előtt. A Hungária szálló nagyterme ez estén igazán szép képet nyújtott. A terem egyik részén fenyőfákkal csinosan és izlésesen díszített emelvény, a széksorok pedig megtelve a társadalom minden osztályát képviselő diszes közönséggel, mely várakozásteljesen tekintett a sok élvezetet ígérő estély elé. $\frac{1}{2}$ 9 tájban csengetyűszó jelezte az estély kezdetét, s csakhamar megjelent az emelvényen a budapesti Vígyszínház jeles karmestere: *Stefanidesz* Károly. Egy Tschairowszky darabot játszott el nagy tudással, finom izléssel és remek technikával. A mester biztosságával uralja a billentyűket, s játékába sok bensőséget, mély érzést vegyít. Pianói finom lágyságukkal a hallgató szívéhez szólnak. A közönség áhitatos csendben hallgatta a szép zongorajátékot, s lelkesen megtapsolta a mestert. Ezután az emelvényen egy kiváló képességekkel bíró műkedvelő jelent meg, kinek nevét el kell hallgatnunk, s ki a Stefanidesz kitűnő zongorakiséréte mellett többféle mókát adott elő. Elsősorban Székely „Nagyvárosi életét” mutatta be — „a hogy sir és nevet”. — Pompás maszkirozás mellett remek alakítóképeségéről tett tanubizonyosságot a rokonszenves, kellemes megjelenésű dilettáns, kinek minden számát zajosan és lelkesen tapsolták. Különösen tetszett a többféle szerenád bemutatása, s jó volt a „házaló dala”.

A műsor harmadik számát *Rónay* Ödön budapesti hangversenyének fellépése képezte. Rónay már régi jó ismerőse publikumunknak; ismertük kiválóan iskolázott, erőteljes hangját, melylyel a magasabb régiókban is jól tud bánni. Előadása rokonszenves, öntudatos; hangja simulékony és frazirozása tiszta. Hubay, Löwe és Grieg egy-egy darabját („Tudom”, „Tom der Reimer”, „Ich liebe Dich”) adta elő nagy figyelemmel és zajos tetszés mellett.

Az estély piéce de resistance-a kétségkívül a *Gross* Jenőné Beliczky Böske közreműködése volt, mely ezután templomi csend közepette következett. De a csönd csak néhány pillanatig, addig tartott, míg a bájos fiatal asszony az emelvény közepére jött. Ekkor elementáris erővel tört ki a taps, úgy hogy szóhoz nem engedték jutni a közönség régi kedvencét, kinek valóban jól eshetett a viszontlátás alkalmával megnyilvánult szeretet és rokonszenv. Babérkoszoru, remek virágkosár, gyönyörű ibolyacsokor egymásután vonult fel mintegy támogatásul és kézzelfogható kísérőjeként a lelkes tapsviharnak. A „Kaland”-ot Sassy-Heidelberg kitűnő vígjátékját adta elő. Annyi báj, annyi szeretetreméltóság és közvetlenség volt minden mozdulatában, minden szavában, hogy valóságos öröm volt nézni és hallgatni. Egy kész művésznő rutinjával mozog a podiumon s életet, melegséget önt abba, amit előad. A magánjelenet fűszerező dalokat elragadóan, sok érzéssel adta elő, kellemes és tisztán csengő üde hangja harmonikusan simulat az ő temperamentumos előadásához. Mondanunk sem kell hogy a monológot szünni nem akaró tapsvihar kísérte.

A következő szám még itt nem hallott érdekes produkció volt. A már fent névtelenként jelzett műkedvelő utólérhetetlen módját mutatta be annak, hogy lehet klasszikus és nehéz zenedarabokat élvezetesen és művésziiesen elfűtyülni. Csaknem hihetetlennek látszott, hogy segédeszköz használata nélkül ily tökélyre lehet vinni a fűtyszót. Mayerber „Ördög Róbert” operájának „kegyelemáriáját”, majd Tschairowszky „Chanson”-ját, végül egy Király cigarettára üres hüvelyének felhasználásával adott elő egy dalt, melyben a madarak csicsérgését mesteri tökéletességgel utánozta. A közönség a nehéz munkában kifáradt zseniális közreműködőt és a minden fűtyszámot zongorán dicsért és szabatosan kísérő *Stefanidesz* karmestert lelkesen megtapsolta.

Ezután *Rónay* Ödön Wolf „Auftrag”-ját és Leoncavallo „Bajazzo” című operájából adta elő nagy hatással élénk tetszés mellett a prólógot, s utána *Stefanidesz* Károly, ki a dalokat kísérte, önállóan adta elő Székely „Magyar ábránd”-ját zongorán. Gyönyörűen, igazi művészettel játszott, s a közönség figyelmét mindvégig lekötötte — ami pedig, mint ezen estén is láttuk, nem könnyű dolog, — mert ami publikumunk egy részének, — tisztelet a kivételnek — az a

szokása, hogy a zene vagy énekszám idején a czukorkás papirokkal vagy társalgással csinál zajt, élénk bosszuságára azoknak, kik finomult izlésükkel minden figyelmüket az előadónak kívánják szentelni. Végül a már említett műkedvelő és Gross Jenőné élénk derűség és zajos tetszésnyilvánítás mellett adtak elő egy katonai tréfát: Dezső József „Csutka és Kató”-ját. A humoros kis darab egyes részeinél szinte visszhangzott a terem a kacagástól, s a művész-pár fényes előadóképességével, pompás maszkirozásával nagy hatást keltett. A változatos, ügyesen összeállított, s még ügyesebben előadott program ezzel véget ért, s átvette uralmát Terpsychore; néhány perc alatt rendbehozták a termet, s a fiatalság tánczra perdült. Reggeli 6 óráig tartott a táncz szakadatlan jó kedvben. A négyesekett 50 pár tánczolta.

A multság fényes sikere érdekében a buzgó rendezőség sokat fáradozott, s ezt, különösen pedig az élén működött Gaál Emilt méltán megilleti a teljes elismerés és dicséret. A közönség a reggeli órákban egy sikerült multság kellemes emlékeivel oszlott szét.

Irók és ujságírók szövetsége.

Folyó hó 7-én alakult meg a hazafiasságáról nevezetes Igló szepesi város falai között a felvidéki „Irók és Hírlapírók Szövetsége.”

Telléry Gyula a „Szepesi Lapok” agilis és kitünő tollu felelős szerkesztője készítette elő a szövetség megalakulását és a közgyűlés megtartását. Sok reményt fűzünk a mozgalomhoz, mert jó helyről indult ki és azt nagy érdeklődés előzte meg. Azonban ismerve az irodalom rögzös mezejét és tudva, hogy íróink sem élnek a legnagyobb egyetértésben, s működésüket bizony sok dissonantia zavarja meg: ennél fogva nem mertük remélni, hogy a mozgalom oly fényes eredményt szüljön, mint a milyennel az tényleg végződött.

Tizenkét felvidéki vármegye tollforgató embere gyűlt össze a jelzett napon Igló város vendégszerető falai között, hogy egymásnak örök hűséget esküdjenek; miszerint a lappangó pánszlávizmusként gátat vessenek és a magyar eszmék, a magyar nyelv és az igazi önzetlen hazafiasság szolgálatába állva, ez eszméknek tért hódítsanak, azokat pedig, kik ellenkező irányban dolgoznak, a megvetéssel és kiközösítéssel sujtásák.

Az alakuló közgyűlésen Rákosi Jenőnek, az írók atyamesterének kellett volna elnökölni, ebben azonban akadályozta gyengélkedése. E sajnos véletlen körülmény folytán jutott azután a dicsőség Holló Sándor lévai lapszerkesztőnek, ki derekasan betöltötte az elnöki tiszteletet.

E tisztos kora és kipróbált jellemű és tollu hírlapíró egyszerű, keresetlen és közvetlen mindenre mély benyomást gyakorló szavakkal fejtegette a hírlapíró nemes kötelességét. Megnyitójából csak egy pár passzust közlünk:

A vidéki hírlapírodalomnak azt a nivóját kell tentartani, amely nivó a hírlapíróknak tekintélyt, a vidéki sajtónak nimbust ad. A vidéki hírlapírodalom feladata, hogy abban a szűk körben, amelyet betölt, az illető városkának, megyének testi-lelki szervezetét megismerni igyekezzék, hogy annak szíverésével együtt érző vérkeringése legyen. Akik ezt nem tudják összekötni saját egyéniségükkel, akik extra, külön irányt tűznek ki, a város közönségének, a megyének érdekeit nem szolgálják, akiknek nincs erejük megtermékenyíteni nemes gondolatokkal a közéletet, azok tegyék le a tollat, azok nem hivatott írók és ujságírók. Ma divatos a személyi kultusz, ma hajhászuk a megírt cikkek demagógiai eredményét. Vannak — fájdalom — vidéki hírlapírodalmi termékek, amelyek abban merítik ki munkásságukat, hogy beállanak a személyi kultusz harczosainak. Az alakuláshoz nem szabad szem elől téveszteni, hogy ennek a szövetségnek csak az elmondott értelemben

hivatásuknak élő egyének lehetnek tagjai és zárjuk ki mindazokat abból, akik a tekintély lerombolásnak az emberei. Ha ezeket kizárjuk kebelünkben, hivatásunkat betöltjük.

Az elhangzott megnyitót percekig tartó lelkes éljenzéssel fogadták. Utánna *Folgens* Kornél polgármester üdvözölte a megjelenteket talpraesett szép alkalmi szavakban. Majd pedig *Münnich* Kálmán országgyűlési képviselő, mint a politikai élet munkatársait. Végül *Váradny* Antal a Petőfi társaság főtitkára beszélt, költői hasonlatokban gazdag szavakban vázolván a szövetség jelentőségét.

Gyűlés után a 150 főnyi közönség a városi színházba vonult déli 12 órakor, hol a Petőfi-társaság igen sikerült matinét rendezett. — Itt *Pap* Zoltán országgyűlési képviselő és költő „Muzsikaszó”-ját mutatták be szavalatokkal, énekkel, zenével és vetített képekkel, melyekhez a szöveget maga a költő szavalta. Matiné után fényes lakoma volt a Vigadóban. Este a színházban díszelőadás, melyen a jelenlévő szerző *Farkas* Imre dr. „Iglói diákok” című darabját mutatták be, elsőrangú előadásban. Utána vacsora és táncz hajnalig. Ez volt az első nap lefolyása. Másnap 8-án reggel 7 órakor a társaság utazott a Tátrába. Először Ó-Tátrafüredet keresték fel, hol úgy a fürdő, valamint a villamos vasut igazgatósága rendkívül előzékeny figyelmességgel fogadta az írók hatalmas gárdáját. Különösen pedig dr. *Groó* Béla városunk szülötte, fürdőorvos kalauzolta a vendégeket és készséggel magyarázta a télen is nagyon látogatott hely nevezetességeit és fejlődését. A ródlisport megtekintése után a társaság, melynek soraiban szép hölgyek is számosan voltak, Tátralomniczra rándult a már kiépített villamoson, mely a tarpataki vízesésen halad keresztül. Itt a földművelésügyi miniszter nevében *Csik* Imre miniszteri tanácsos üdvözölte a vendégeket és látta szívesen ebédre. Ebéd után szintén ródlisport volt. Este pedig hazautazás. Nagy elismeréssel kell megemlékeznünk a kassa-oderbergi vasut igazgatóságáról, mert az egész uton teljesen díjtalan I. oszt. helyet biztosított az íróknak, nemkülönben a magyar államvasutakról.

Az egész uton rendkívüli kitüntető és meleg szívélyes fogadtatásban volt részük a szövetségi gyűlésen résztvetteknek, s örökké emlékezetesek lesznek előttük e szép napok.

Vármegyénkben ott voltak: *Komoróczy* Miklós, *Pásztor* Mihály és Dr. *Hazslinszky* Rezső Rozsnyó; *Sztankovics* Károly Dobsina; *Kende* Dezső dr. nejével és *Fenyő* Adolf dr. Tonaljáról; végül felelős szerkesztőnk.

Széljegyzetek.

— Nem lehet csodálni, hogy bizonyos korok maguk teremtik meg saját maguknak a kutyakorbácsot. Ezt a visszatérő és érvényesülő történelmi lelkiismeret fonja azokban a bizonyos időkben, mikor az emberiség elhajlása, tulzása, beteges őrvongései után, mintegy tükörbe, önmagára néz, meglátja elkoresosult alakját és összerezzen tulajdon önnön magától. És ilyen állapotban fordul az elő, hogy a saját bűneitől összegémbereedett ember a lelkiismeret furdalásainak bebeszélésével a kancsukát véli suhogni meggörbült háta fölött.

T. i. azt akarom mondani, hogy a történelemben megérnek bizonyos irányok, életnézetek és törekvések. Mikor ez megtörtént, akkor a történelem önmagának bírálójává válik. Ezt a bírálatot végzik — a mi ritkább ugyan — vagy maga egy bizonyos határig ért kor; vagy pedig — és ez a gyakoribb — a Gondviselésnek nagy elméi az emberiség számára.

Es ezek a bírálatban lábaikhoz rántják a korokat. Szurós tekintetük olyan, mint egy erős kritika: fölkelte az alvó lelkiismeret szavát. Már pedig a bűnre fölébredt lelkiismeret természet-szerűleg alázkodik meg és azért veti magát

oda a bíró lábaihoz, mint a kutya, aki midőn bűnös, meggörbülve várja a korbácsütéseket, melyek ellen nem tehet egyebet, minthogy minden ütés után alázattal nyalja meg a gazdája cipőtalpát. . . .

Boesánatot kérek, de előbbi kissé nehézkesen fűzött szavaimat lassan-lassan megvilágítom. Arra akarok utalni, hogy a mai kor is az említett kutyakorbácsosjelenet felé törtet. Mert az ember a jelen világtól nyert többé-kevésbé tökéletes vagy tökéletlen benyomás hatása alatt újra kívánja, hogy mozduljon meg a *történelem* lelkiismerete és teremje meg a *megváltókat*. . . .

Mert ismerve a történelem játékát: ennek ugyanis így kell lenni. Hitben, politikában, tudományban, művészetben, irodalomban kell jönniök ezeknek a kiválasztottaknak. Még pedig korbácsos, hogy kiűzzék a kalmárokat az emberiség szentélyeiből.

Mert a sok tévely, a sok jogtalanság, sok nagyképi tudománytalanság, szennyirodalom okozta bukások, bajok után engesztelésül mi egyebet várhatnánk, minthogy az emberiség lelke expiálja magát és végig út a történelem képrombolói, álprófétái, fűzfá poétái és tudománytalan, zsurnál — riporter atyamestereit.

Hát ne henczegjünk Uraim! A történelem lelke olyan, mint a tenger. Lélekzete ezredekre szól és nem lehet ezt holmi két krajezáros napi-heti-havi lapok miazmáival elaltatni. Nem! Mindannyiunkat elnyel ez a tenger, mint Jónás prófétát a czethal és csak azokat okádja vissza, a kik gyomrában bűneiktől megtisztultak, a kik méltók, hogy az emberiség előtt valódi prófétákként szerepeljenek.

Ennek a nagy tengernek mélyében nagy munka folyik. Így értelmezhetők *Carlyle* szavai, midőn ezeket mondja:

„Ez egyike a legörvendetesebb igazságoknak, hogy a nagy emberek nagy számmal vannak, bár ismeretlen állapotban. De sőt többet mondunk, legnagyobbjaink természetöknél fogva a *legcsendesebbek* is lévén, talán azok, kik mindörökké ismeretlenek maradnak.

A bölcsész *Fichte* nagy vigasztalást talált ebben a hitben, midőn valamennyi *kathedrál* és *kiadóhivatalból*, *napi és havi folyóiratokból semmi enyebet nem hallhatott, mint az ambíció által felfűtt hétköznapiságnak végtelen fecsegését és csacsogását* . . . , úgy, hogy a szigorú *Fichte* szinte óhajtott, bárcsak „vetnének adót az ismeretre”, hogy ez egy kissé mérsékelje: vigasztalá magát — mint mondók — azon ingathatlan hittel, hogy mindenek daczára, mégis *van* gondolat; hogy a gondolkodó emberek, mindenik a maga rejtekében, végzik becsületesen munkájukat, bár hallgatagon, nem ismerve.” (*Carlyle*: *Scott Walter* 35. l.)

Kérem ezekből a munkákból válnak az emberiség *ítéletei* és ez ítéletekből lesznek a *korbácsok*.

Mert a történelem lélektanát nem lehet megcsalni és megmástitani. . . .

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni szíveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Személyi hírek. Gróf *Serényi* Béla földművelésügyi m. kir. miniszter és *Hazai* Samu m. kir. honvédelmi miniszter f. 14-én — ma — városunkba érkeznek, mint fővédnökök résztvesznek a Fehérkereszt-Egyesület által a vármegyeház dísztermében rendezendő estélyen. A kegyelmes urakat utjukban több képviselő elkíséri, s a miniszterek vármegyénk főispánjának vendégei lesznek.

Pogány István, vármegyénk királyi tanfelügyelője f. hó 6-án Kecskemétről hazaérkezett s résztvett Putnokon az iskola felavatási ünnepélyen.

Szeretevendégség. A rimaszombati református egyház a legközelebbi szerdán, vagyis január 17-ikén a főgimnázium tornacsarnokában, délután 5 órakor szeretetvendégséget rendez, mely alkalommal — felkérés folytán — *Simon*

Mihály lelkész fog felolvasást tartani. A szavallattal, karékkal és művészi zeneszámmal élenkített vallásos estélyre vendégeket felekezeti különbség nélkül, szívesen lát most is az egyház előljárósa, sőt kéri a minél nagyobb számú megjelenést.

Tompa szobor Budapesten. A mult héten Veress Samu dr. főgimn. igazgató egyik budapesti napilapban felszólította a Budapesten székelő irodalmi társaságokat: indítsanak akciózt aziránt, hogy Tompa Mihálynak az ország fővárosában minél előbb szobrot emeljenek. — Mi, akik ismerjük dr. Veress Samu igazgatót, tudjuk, hogy ő ezen felhívást, a nagy költő emléke iránt való lelkesedéssel tette közzé. A felhívást azonban sokan rossz néven vették, mert az megelőzte a gömöri ref. egyházmegye határozatát. Az egyházmegye ugyanis nemrég megtartott közgyűlésén akként határozott, hogy a nagy költőnek, — ki első volt, ki az 1848—49 es idők után a nemzetet vigasztalta nagy fájdalmában, — nem Hanván emel mauzoleumot, de az ország szívében Budapesten ohajtja diszes szobrát látni. Ennek a tervnek keresztülvitelével, vagyis az országos gyűjtési akció megindítására főispánunk Bornemisza László lett felkérve egy bizottság élén. — Minden esetre főispánunk nem óhajtja a hazafias sajtót mellőzni, sőt annak hathatós támogatását nagyon is igénybe kívánja venni; első sorban azonban a vármegyét, a városokat, az egyházakat véli és kívánja az adakozásra felkérni, hogy a hazalantosárak emlékére emelendő szobor költségeiben mindenki közösen osztozkodjék.

Lelkészeiktatás. F. hó 6-án iktatták be Hruz János, ujonnan megválasztott ág. ev. lelkészt Gömörispánmezőn lelkészi állásába. A beiktatást az Istentisztelet keretében Terray Gyula, udvari tanácsos főesperes végezte. Jelen voltak: Szent-Iványi Árpád, az egyház felügyelője, Hallát János, Christély Gyula, Schmiedt Gyula ág. ev. lelkészek, Madarassy Iván a járás főszolgabírója, Dapsy Béla földbirtokos, Batta Sámuel körjegyző és az egész egyház hívei. Azután az iskolában bankett volt sok szép toasztal. Bizony nagy szüksége volt ezen egyháznak egy olyan agilis fiatal papra, mint amilyenek az utat ismerik.

Elismerő okirat. Egyes tollu munkatársunk Mauksch Károly helybeli magy. kir. postatiszt, az őszi hadgyakorlatok alkalmával, a gyakorlat színterére, a felvidékre Sztopkóra volt kirendelve szolgálattételre. A kirendelt oly sikeresen töltötte be nehéz megbízását, hogy most Follért Károly a m. kir. posta- és távirtda elnökgazgatója okiratban dicséri meg és értesíti, hogy ő fensége a trónörökös, a gyakorlat vezetője elrendelte, miszerint nevezett és társai részére a legmagasabb megelégedés és köszönet adassék tudtára, a kitünő és gyors szolgálatért. — Gratulálunk munkatársunknak a jól megérdemelt dicséretre.

Eljegyzések. Hazai Samu honvéd. miniszter szeretetreméltó, bájos leányát: Ilonkát, mint a fővárosi lapokban olvastuk, eljegyezte gyéresi Szász Sándor dr. a budapesti XVII. számú helyőrségi kórházba beosztott cs. és kir. közös hadseregbeli főorvos. A népszerű miniszter és családja örömeiben résztvesz az egész ország, s résztveszünk mi is, kik a minisztert — mint városunk kiváló szülöttét — magunkénak valljuk.

Dr. Gotthilf Mihály rozsnyói ügyvéd, gróf Andrassy Géza betleri uradalmának ügyésze, vármegyei tiszteletbeli alügyész e héten tartotta eljegyzését dr. Majzler Jób miskolci tekintélyes ügyvéd bájos leányával Margitkával.

Majzik Miklós rimakokovai postamester eljegyezte Nyustyán, özv. Glózer Jánosné kedves és művelt leányát, Annát.

Esküvők. Grün Adolf helybeli szállító kedves leánya: Ilonka f. hó 9-ikén tartotta esküvőjét az izr. templomban Soós (Salzer) Aladár miskolci fiatal asztalossal.

Csékey István helybeli pénzügyőri szemlésez f. hó 10-ikén az ág. ev. templomban tartotta esküvőjét Nagy-Imre Arankával.

Halálozás. Sefcsik Ipoly nyug. máv. főellenőr, volt tiszlelci állomástnök Besztercebányán f. hó 8-ikán 57 éves korában elhunyt. Nagy részvét mellett temették el.

A tanítók nesztora meghalt. Nemcsak vármegyénk, hanem az ország tanítósa-

nak is egyik legidősebb tagja halt meg e napokban. Borza Pál ez, a kiváló néptanító, aki 53 évig lankadatlan buzgalommal, mindig jó kedvvel, aranyos kedéllyel szolgálta a magyar népnevelés ügyét. Csak pár évvel ezelőtt vonult nyugalmába és teledett le Pelsőczön, a hol tisztelettel és szeretettel körülveve élt. Nem sokáig élvezte a jól megérdemelt nyugalmat, 75 éves korában meghalt. Temetése impozáns részvét mellett ment végbe Pelsőczön.

Fehér-kereszt bál. Ma este fog lezajlani a Fehérkereszt-egyesület diszes bálja a vármegyei székház pazar fényvel berendezett nagytermében. Már ez ideig is sok és előkelő vendég érkezett városunk falai közé. A legnagyobb meglepetést azonban csak utolsó órákban tudtuk meg, hogy gróf Serényi és Hazai miniszterek is a ma d. u. 6 órás vonattal Miskolcra felül megérkeznek. A vasutnál az egyesület részéről küldöttség fogja őket üdvözölni. A küldöttséget báró Hámos László nyug. főispán vezeti, tagjai lesznek pedig dr. Löcherer Tamás igazgató-főorvos, dr. Kovács László polgármester és Komáromy István az egyesület titkára. — Ezzel kapcsolatosan közöljük, hogy karzatjegyek még mindig kaphatók este a pénztárnál és az egyesület örülne, ha polgárságunk is részt venne jelenlétével az egyesület ünnepében.

Herczegi vadászatok Gömörben. Folyó hó közepén nagyobb szabásu hajtóvadászkat fognak tartani a Coburg herceg tulajdonát képező balogvári — valamint a meglehegyi vadaskertben, nemkülönb a szútori és dobócezi hercegi vadászterületeken. A herceg és kísérete a vadászatokon való részvétel céljából e napokban ideérkezik s innen megy Balogra.

Rendőrségi tanfolyam. Folyó hó 15-től Budapesten egy két-hónapra terjedő országos rendőri tanfolyam tartatik meg az államrendőrségnél a vidéki rendőrtisztek részére. A tanfolyamra városunkból Fábry Zoltán rendőralkapitány lett felküldve, ki a mai napon már el is utazott.

Ménkiosztás. A helybeli m. kir. állami ménteleposztálynál a méneknek fedeztetési állomásokra való beosztása f. hó 29-ikén megy végbe.

A Vivierecska-forrás a városé. F. hó 12-én szállt ki a kir. törvényszék Cseh István kir. táblai bíró és Lehoczky Márton kir. törvényszéki jegyző képviseletében Felsősziklásra, hogy a város által megindított kisajátítási eljárás folyományaként a becslési eljárást megkezdje. A város képviseletében jelen volt dr. Kovács László polgármester, az utolsó órában még egyszer megkísérelte a békés kiegyezést, minek az az örvendetes eredménye lett, hogy az egyezség 12000 korona összeg megállapításával létrejött, ítélet erejével bírói egyezségbe foglaltatott s ezzel a vízvezetési ügy utolsó eldöntetlen ügye is befejezést nyert s az 50000 koronára tartott forrás 12000 koronáért városunké lett.

Jubiláris jelmezes jégünnepély. A helybeli korecsolyázó egyesület fennállásának harminczadik évfordulóját f. hó 16-án (kedden) délután 5—8-ig fényesnek ígérkező jelmezes farsangi jégünnepélyvel fogja megünnepelni. Szent Halifax lelkészei között nagy az érdeklődés már most is az igazán szépnek ígérkező ünnepség iránt, melyen Oláh Gyula zenekara fog közreműködni, s a vilamos ivlámpák pazar fényét színes lampionok fogják látványosabbá és szebbé tenni. A siker érdekében dr. Wallentinyi Dezső elnök, dr. Institoris Endre alelnök, s a vezetőség több tagja buzgólkodik. Az ifjuság rendező-bizottsága élén Gyürky István, dr. Molnár József és Szakall István elnökökkel, s a főgimnáziumi ifjuság részéről: Stech Géza elnök, Geduly Árpád és Varga Lajos alelnökök mindent elkövetnek, hogy az ünnepély sikere biztosítható. A jelmezes felvonulásban való részvétellel eddig 70 jelentkező van. A jégpálya egyik oldalán jéghegyek lesznek, melyek az északi sarkot jelképezik, s idevonulnak fel az ember és állat fajok képét ábrázoló jelmezesek, mintegy kulturéletet vivén az északi sarokra. — A jelmezesek között hölgyek is szép számmal fognak résztvenni. A jelentkezni óhajtók részére a pavillonban ívek vannak kitéve. Az ujonnan átalakított és berendezett jégcsarnok jól átfűtve kellemes és kényelmes tartózkodási helyül fog szolgálni a nézőközönségnek. — Az ünnepélyre a belépti díjak rendes tagoknak: 30 fillér, nem tagoknak

1 korona, nézőknek 50 fillér. Felülfizetéseket a beruházások fedezésére köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz az elnökség. — A rendező-bizottságban a fent említettekön kívül résztvesznek: Báthly Zoltán, Boda Ernő dr., Benyó Gyula dr., Czinyéry Barna, Dobos László, Einhorn Dezső, Farkas Balázs, Fáy István dr., Fáy Barna, Gaál Endre, Gyurkovits János dr., Gyikó Ferencz dr., Hegyessy István, Institoris József dr., Jakovetz Lajos, Jellinek Adolf, Kerekes Jenő, Kerekes Tibor, Kern Rezső, Kovács Dezső, Kovács Kálmán, Kosiner Dezső, Kubinyi Aladár, Lokesánszky Andor ifj., Lukács Andor, Lukács Béla, Lehoczky Márton, Madarassy Gyula ifj., Meskó Barna, Molnár István, Pitta Rezső, Rózsa Sándor, Rónay Gyula, Saffrány Odön, Smál József, Schwalm Nándor, Stolec Zsigmond, Szilágyi Rezső. — *A főgimnáziumi ifjuság rendezőse:* Márkus Miklós VIII. o. t. Nicky Ernő VII. o. t., Török Árpád VI. o. t., Gaál Iván V. o. t., Jellinek László IV. o. t., Szombath Andor III. o. t., Gaál Ferencz II. o. t. és Loysch Odön I. oszt. tan.

A vizkeresztli vásár meglehetősen néptelen volt a városban, a vásártéren azonban nagy volt a forgalom. Az egész vonalon óriási drágaság uralkodott, s különösen a szarvasmarha ára rendkívül magasan állott. A közbiztonság nagyobb mértékben nem zavartatott a vásár tartama alatt; egy két kisebb lopás előfordult. A vásár első napján délután már a vásárosok legnagyobb része elment. Nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy a vasuti állomáson ez alkalommal mennyire érezhető volt a személyszállító kocsik hiánya. Az utasok jórésze a kevés személyszállító kocsiban egyáltalán nem volt elhelyezhető s a csikorgó hidegben teherszállító kocsiban kellett összezsúfolva szorongnia a vásáros közönségnek. Ezért több oldalról panaszt emeltek nálunk az utasok s megkértek bennünket, hogy erről a tarthatatlan állapotról értesítsük az állomás főnökséget és az üzletvezetőséget. Kétségtelen, hogy az olyan dermesztő hidegben, mint most vásár első napján volt, — marhaszállító kocsiban utazni nemcsak kellemetlen, de életveszélyes is és ha igaz az utasok panasz, úgy felháborodásuk is jogos.

A „Vörös Kereszt-egylet fiókja“ Jolsván f. hó 5-én a „Korona“ vendéglő disztermében saját pénztára javára tombolával és tánczcal egybekötött jótékonyezélu kabaret-estélyt rendezett. — A műsor a következő volt: — 1. „Már alszik“ Granges Jenő I. felv. vigjáték. Előadták: Solymossy Sándor, Kuna Elemér és Vashegyi Ida. — 2. Duett. Énekelte: Rosenberg Lajosné és Glós Sándor. Előadták a „Cassanova“ operett részletét Saffcsák Lujza kísérete mellett, — a műértőnek is élvezetére. — 3. „Hypnotismus“. Dialóg. Előadta: Piacsek Irma és dr. Priviczky Ernő. — 4. „Ház tűznéző.“ Énekes dialóg. Előadta: Schmer Irma és Varga Béla. Zongorán: dr. Gocsó Gusztávné kísérte. — Minden egyes pont szereplői derekasan megállották helyüket s betöltötték szerepüket, amit a fel-feltörő tetszés és tapsvihár bizonyított. — 5. „Kuplé.“ Énekeltek: Schmer Irma, Piacsek Irma, Vashegyi Ida, András Ilona, Liptai Margit és Hoffmann Valéria. Zongorán kísérte: Saffcsák Lujza. — E kedves, bájos hölgyeket még ma is néznél — s hallgatná a diszes közönség — ha a „Vörös-Kereszt“ karzalagos rendezőség: Szénássy Béla biz. elnökkel együtt véget nem vetett volna a tapsnak. Most következett a kedélyes táncz, a melyben kevesen bár, de civil és katonaság (Achim főhadnagy, Magassy Zoltán, Csepely Zoltán hadnagyk) együttesen vettek részt. — A jelen volt asszonyok és leányok névsora: András Jánosné (Süvete), Bárdossy Miklósné (Lubény), Basilides Gusztávné, Csernűch Emilné, Feledi Dezsőné, Glós Sándorné, dr. Gocsó Gusztávné, Jureczky Bertalané, Liptai Jánosné, Piacsek Rezsőné, Rosenberg Lajosné, Saffcsák Lajosné (Hiznyóviz), Smer Adolfné, Schvenczner Erhardné, Szénássy Béláné, özv. Vashegyi Józsefné, Andrásy Ili, Basilides Kató, Hoffmann Vali, Halassy Lenke (Dobsina), Liptai Margit, Piacsek Irma, Saffcsák Lujza (Hiznyóviz), Smer Irma, Schvenczky Ella, Szikora Piroška, Vashegyi Icza. — A pénztárra főleg előnyösen végződött ezen estély, a reggeli órákban ért véget.

Állandó színház Nyustyán. A nyusztai színpártoló egyesület, élén Schmeisz János

állomástönökkel, elhatározta, hogy Nyustyán állandó színházat épített. A napokban tartotta meg az egyesület évzáró közgyűlését, amelyen örömmel állapították meg úgy az anyagiakban, mint az erkölcsiekben eddig elért sikert. A most ott működött Rácz Dezső színigazgató társulatának az egyesület anyagi erejéhez mérten támogatást is biztosított. Nyustya tehát például szolgálhat a mi városainknak, a melyek közül még Rimaszombatnak, mint megyei székhelynek sincs állandó színháza.

Csodagyermek.* Hát ez mi? Ez kérem találos mese, mit magam is szeretnék kitalálni. Szól pedig illetéknépen: 1911. év december hó utolsó hetén született egy gyermek. Az anyakönyves az 1911. évi aktivákhoz vezette be; de ám a papa úgy állapította meg, hogy a lurkó 1912. évi január hó 1-én már betöltötte az egy évet, ami azt jelenti, hogy a szépműnyű ficzkó egy évvel szökött bele hamarabb az életbe. Ebből következik, hogy előbb kell iskolába adni, előbb kell katonának menni, — ha ugyan a derék legény megéri a husz évet — a mikor 19 éves lesz. Mert nem egészen bizonyos, hogy élni fog 20 évig, még ha jó korezmáros módjára minden újévkor is duplán fog majd a kréta és kétszeresen ír fel minden évet. Nem ám! Pedig nem volna neki érdemes meghalni se, mert egy évvel ott is csalódna, mivel egy év virágaival kevesebbet rakhatna majd a homlokára. . . . De bocsánat, már elámulom, hogy miről szól az ének. Szól egy ujszülött hetilapról, mely lapot az 1911. évi karácsonyra hozta a Jézuska és a szép „Murányvölgy” névre kereszteltetett. Született ujév előtt egy héttel s már újévkor megtévedt a keresztlevél (nem tudom mi czéllal?), azt írták a fejezímre, hogy: *II. évfolyam.* — Ez igazán szépen hangzik, csak azt nem tudom, hogy az a lap gondolt-e arra, hogy ha netalán meghalna, egy év virágaival kevesebb jut a homlokára, mert a virágok csak egyszer nyílnak egy évben . . . és hogy *összeegyeztethetőnek tartják-e az újságkiadói etikával az ilyen tulságos élmességet.* — Igazán nem tudom, hanem majd gondolkozni fogok rajta. *Tas.*

Iparos segédek önképző köre. A helybeli iparos-segédeknek a múltban, 15—25 évvel ezelőtt szépen fejlődött, virágzó önképző körük volt. Amde a szép hivatást betöltő egyesületet valami pusztító betegség támadta meg: a részvétlenség, vagy a vezetők körében hiányzó tevékenység, avagy talán az egyenlenség miatt lassu sorvadásnak indult; évről évre szűkebb körre szorított, életjelt alig adott magáról s körülbelül 10 évvel ezelőtt elérkezett utolsó utjához: bezárták kapuit, s irományai, ingóságai befolyt csekély vagyona a város gondozása alá került. Azóta hirt sem hallottunk felőle. De most — mint halljuk — új életre ébred. Ugy látszik, nem halt meg, csak hosszú álomba merült. Legalább arra enged következtetni, az iparosok körében megindult mozgalom, melynek célja lethargikus álmából felrázni az egyesületet, hogy városunkban a számbelileg mindinkább növekvő iparosifjúságnak otthont teremtsenek. Otthont, ahol a fárasztó napi munka után szórakozást, pihenést, önművelést találjanak, ahol megtalálják mindazt, ami lelküket nemesíti, hogy különösen vásár- és ünnepnapoként a korecsma és kávéház fojtó légköréből egy tisztultabb, nemesebb hely vonzza őket és ahol a messze távolból, a szülői háztól hozzánk került iparos ifjúság szerető melegséget, igazi otthont találhasson. Mindannyian egy táborba, szakmabeli csoportosulás helyett. Részünkről a legmelegebben üdvözljük a kezdeményezőket abban a reménységben, hogy kitartó lelkesedésüket siker koronázza és hogy a teltámasztott egyesület nem lesz melegágya a destruktív irányzatnak, a hazát, Istent kigunyoló demagógiának, nem lesz célja a rombolás, hanem a hazaszeretetnek, a vallásos szellem, a mester és segéd közötti jó viszony ápolása, az egymás kölcsönös tisztelete, szeretete lesz otthonos új hajlékukban. — (Ezen közleményhez csupán azt a kommentárt fűzzük, hogy ezelőtt mintegy 3—4 évvel az egyesület közgyűlésén a végleges feloszlás jogérvényesen kimondatott, s akkor határozták el azt, hogy a feloszlott önképző-kör ingóságai-

* E beküldött közleménynek helyt adtam, mivel az a lap kiadója, nem pedig annak igen tisztelt szerkesztője és munkatársai ellen irányul. — Szerk.

ból befolyt összeg az iparosok nyugdíjgyesületének alapjára fordítatik. Ez meg is történt. Így tehát amennyiben a tényleg nemes czélok szolgálatára hivatott önképzőkör megakarna alakulni, ennek teljesen új alapokon kell történnie.)

Munkásjutalmazás. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az ipari munkások szorgalmának, valamint alkalmaztatásukban való állandóságának elismerésére engedélyezett jutalmakat, egyenként 100—100 koronát, valamint elismerő okleveleket a miskolci kereskedelmi és iparkamara előterjesztésére a következő munkásoknak adományozta: Sinkmayer Ferencz asztalossegéd Miskolcz, Povazsanetz István lakatossegéd Diósgyőr-vasgyár, Pazsitzky András vasgyári munkás Ózd, Stempel István papirgyári asztalos Tiszolcz, Ludwig János szabósegéd Putnok, Szakács Antal szabósegéd Gyöngyös. A jutalmak ünnepies átadása legközelebb megtörténik.

A tejről. Általános a panasz, hogy a tej a mellett, hogy igen drága — napról-napra rosszabb is. A tejtogyasztó közönség örvendezett akkor, mikor a tejszövetkezet létesült, mert abban a hitben élt, hogy most már tiszta, jó és pontosan kimért tejet fog kapni. Sajnos, öröme korai volt, mert csak ott vagyunk, ahol régen tartottunk, hogy t. i. akárhányszor nem kapunk tejet s ha kapunk is, nem jó a tej és a menyiségéből is rendszerint hiányzik. A piaci tejről nem is szólunk, mert azzal mindig baj volt és lesz is, hacsak állandó szigorú ellenőrzés alá nem kerülnek az elárusítók. B—tt.

Felolvasás vetített képekkel. Szépen sikerült és igen látogatott tudományos felolvasást tartott a múlt szerdán, január 10-én a helybeli főgimn. tanári kara. A felolvasó asztalnál Loysch Ödön főgimn. tanár jelent meg és az ember és történetét ismertette széleskörű tudományos ismeretek alapján, világosan kivehető vetített képek magyarázatával. Kár, hogy az ősember származására vonatkozólag Klaatsch és a häckelisták fantasztikus álláspontjára helyezkedett: ezek az élettani tudósoknak csak egy kisebb csoportját alkotják. A felolvasás. szünetközét egy igen szép, fülbeaszó zenei négyes tette élvezetessé: *Laffersz* Sándor hegedűn, *Györy* Lajos gordonkán játszott *Pásztory* Gyula és *Schualm* Nándor zongorakisérete mellett s a közönség egy jól sikerült est emlékével távozott.

Zsebmetsző. A folyó hó 8—9-én megtartott rimaszombati országos vásár alkalmával a teledi vasuti állomáson egy vidéki juhásznak kivették a pénzét a zsebéből. Erre a juhászok még a vonaton neki estek egy gyanus alaknak, ki futásnak eredt. Erre egy másik pasas vette pártfogásába az üldözöttet, mire ő is kapott bőven az ütlegekből. Az eredmény azután így be is következett, mert — a pénz megkerült.

Nyugtázás. Alulírottak a karácsonyi és ujévi üdvözlőket részben a helybeli (jolsvai) siket néma intézet, részben a szegény gyermekek szanatóriuma és részben a helybeli (jolsvai) fiók Vöröskereszt-egylet javára szánt adományainkkal megváltván, ez uton kívánunk minden ismerősünknek jó karácsonyi ünnepeket és boldog újévet. — Basilides Gusztáv, N. N., Podhradszky 2—2 korona, Csoma Gusztáv, Szénássy, Bódy, Findly József 1—1 korona, Feigel 40 fillér, Schusztér, Löwy, Csernok Lajos, Porubszky Imre, N. N. 1—1 korona, Jolsvai takarékpénztár részvénytársaság 2 korona, özv. Rudnay Károlyné 60 fillér, dr. Hensch 1 kor., Czeglédi L. 60 fillér, Czibur Emil, dr. Gocso Gusztáv, Schmer Adolf 1—1 kor., özv. Vashegyi Józsefné, N. N. 60—60 fill., N. N., N. N. 40—40 fill., Feledi Dezső 60 fillér, N. N. 20 fillér, Jureczky 1 kor., Lentovszky András 20 fillér, özv. Birnstingel Emilné 60 fillér, Piacek Rezsóné 1 korona, Müller Miksa 60 fill., Weisz Zsigmond 20 fill., özv. Kristófi Sámuelné 60 fillér, Rosenberg Lajosné, Huber Lipót 1—1 korona, Dapsy Gyuláné 90 fillér, Weisz Vilmos 40 fill., N. N. 20 fillér, Tavassy Bertalan, Tomka Gusztáv 50—50 fillér, dr. Lányi 1 korona, Glück Jakab 40 fillér, Lukácsy, Miklósné 50 fillér, Tamás János 2 korona. Összesen 36 korona.

Névnappmegváltásul a „Napközi Otthon” céljaira özv. Szabó Károlyné és Terray István 10—10 koronát adtak. Ugyanezen intézmény folyó kiadásaira a Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági bank 10 kor.-t küldött. Hálás köszönettel nyugtázza *dr. Marikovszky*.

Nyilt-tér. 19—20

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

GRÜN ADOLF

rimaszombati szállítóval szembeni 210 kor. követelésemet eladom. — **Czim:** a kiadóban.

ELADÓK. . . .

Báró Ragályi-Balassa Ferencz öméltsága ragályi gazdaságában 1912. év tavaszán kitermelés alá kerülő 135 magyar hold erdőterület **15 éves tölgyfaállománya**, valamint az erről termelendő **kéreg** eladandó.

Feltételek megtudhatók a **ragályi gazdaság intézőségénél Ragály**, (posta távirda helyben, telefon 1. sz.)

:-: :-: **Gömör-megye.** 2—2

Kiadó lakás. RÁKÓCZY-U 21. SZÁM alatti ház, melyhez egy **bolt**, 3 szoba, konyha, kamara, pincze és mellékhelyiségek tartoznak, **május 1-től bérbe vehető.** — Értekezni lehet ugyanott a **tulajdonossal.** :-: :-: :-: :-:

Eladó ház.

Koháry-utca 30. sz. alatti ház, mely 4 szoba, nagy előszoba, konyha, kamara, s hozzátartozó mindentéle mellékhelyiségek, igen szép nagy kert gyümölcsfákkal, szabad kézből eladó. — Értekezni lehet özv. **Kalocsay Gyuláné** tulajdonossal. 3—4

Árverési hirdetmény.

434—1911. h. sz. — Rimaszombatban, 1911. évi április hó 2-án elhalt néhai **Fehérváry János** hagyatékához tartozó a rimaszombati 953. sz. jkvben B) 3. alatt egészben nevezett örökösök nevén álló, Rimaszombatban a **Kosuth-utca 21.** népsorszáma alatt fekvő 439, 440. hrsz. beltelek és felépítmények az összes érdekelt felek kérelmére Rimaszombatban, Koháry-utca 20. szám alatt levő helyiségemben **1912. januárus hó 30. napján** délután 2 órakor megtartandó, magán

önkéntes árverésen

elfog adatni a következő feltételek mellett:

Árverési feltételek:

1. Kikiáltási ár: 15000 (tizenötezer) korona, amelynek 10%-a, egyezeröttszáz korona készpénz teendő le bánatpénz gyanánt, az árverés megkezdése előtt kezeimhez.

2. A legtöbbet ígérő ajánlatának elfogadására vagy el nem fogadására s így azon összegnek meghatározására, amelyen alul az árverés alá bocsátott ingatlan el nem adatik, az érdekeltektől nyert felhatalmazás alapján **Molitórisz Zoltán** putnoki lakos jogosult.

2. Az elfogadott legtöbbet ígérő árverési vevőnek tekintetik s köteles ez a vételári összeget letett bánatpénzének beszámításával, az árverés napjától számítandó 15 nap alatt bánatpénze s vevő jogai különben elvesztésének terhe alatt alulírt kir. közjegyző kezéhez készpénzben kamattal nélkül kifizetni.

4. Vevő birtokba a vételár teljes lefizetésének napján lép és ugyanakkor fog vele az adás-vételi szerződés megkötötténi.

5. Ha a legtöbbet ígérő ajánlata Molitórisz Zoltán által megfelelőnek nem találtatnék, jogában lesz ennek az ingatlant újabb árverés alá bocsátani.

Rimaszombat, 1911. decz. 23.

Medveczky Sándor
kir. közjegyző.

Kiadó butorozott szoba.

Egy esinosan butorozott szoba — külön bejárattal — azonnal bérbe vehető. — **Czim** megtudható e lap kiadóhivatalában: Tompa Mihály-utca 10. szám alatt.

NAGY ANNA

női ruha varrónő
SZIJJÁRTÓ-UTCZA 38. SZ.

Alólirott tisztelettel ajánlkozom mindenféle női ruháknak divatos elkészítésére. Megrendelőim választhatják a felfekvő divatlapok újdonságai bármelyikét, azt — kívánságuk szerinti kivitelben — a lehető legrövidebb idő alatt, mérsékelt ár mellett :: fogom elkészíteni. ::

Több évi önálló gyakorlatom, megrendelőimtől nyert bizalom és munkámmal való megelégedettségük remélnem engedi, hogy mindazok: kik szép állású ruhákat, bluzokat, aljakat, kabátokat, kosztümöket stb. óhajtanak, azok megrendeléseikkel szerencsétleni fognak. ::

Gyászruhák: 24 óra alatt is készíthetők.

Tanulóleányokat felfogadok helyből és vidékről is, kik a legalaposabb oktatásban részesülnek úgy a varrás mint a szabászatban. Vidékről hoztam adott leánykáknak ellátást és lakást is hajlandó vagyok mérsékelt áron adni. Magamat a mélyentisztelt hölgyek jóindulatába ajánlva, vagyok — Rimaszombat, 1912. januárius hó — teljes tisztelettel: **NAGY ANNA**, női szabó. 1—*

ELADÓ HÁZ.

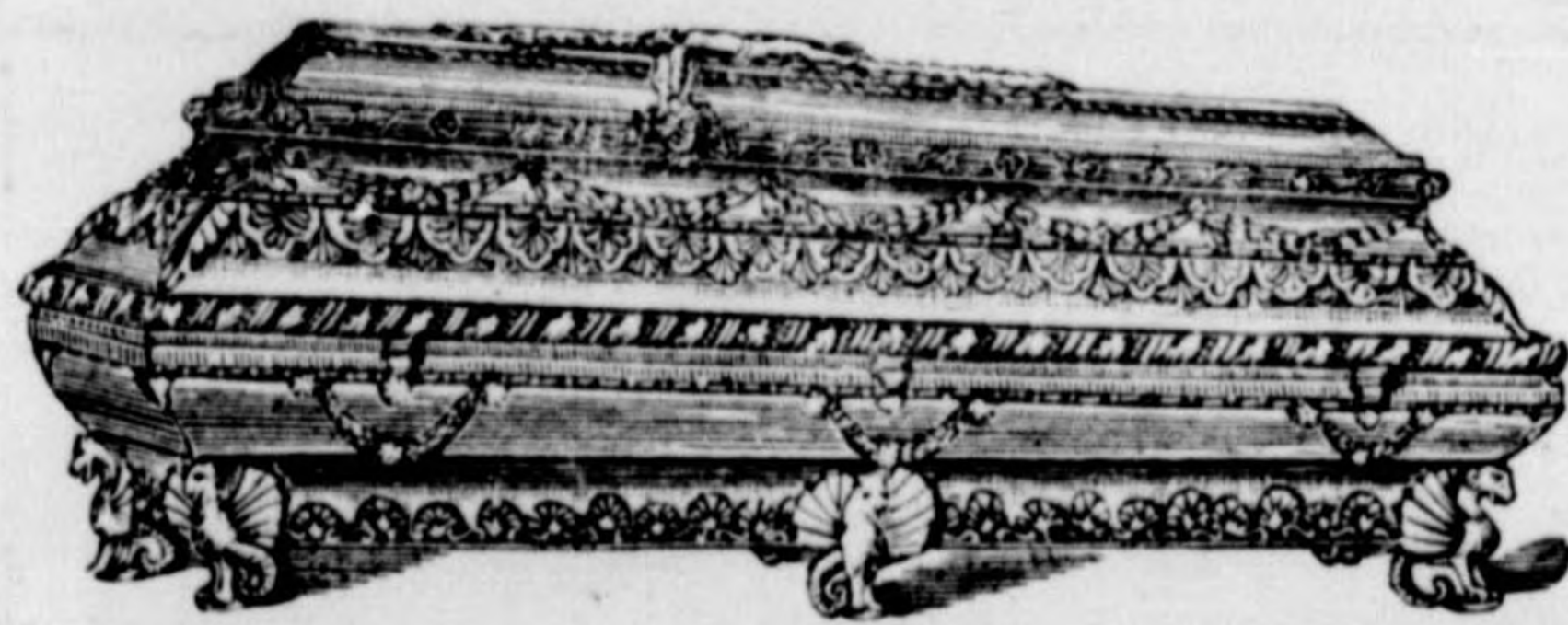
Rimaszombatban a **Kossuth Lajos-u. 25. sz. a. ház** eladó. — Ugyanott nagyobb mennyiségű **árpa-szalma** szintén eladó. — Értekezhetni lehet:

LENGYEL SÁMUEL, birtokos tulajdonossal. 2—2

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentul a régi név igénybe vételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zsuffa Kálmán-féle** újonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Kérem eunélfogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészül jut, ezen szomorú kötelességek teljesítésével engem megbízni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **ércz- és fakoporsót, szemfedőt, sarkoszorút, koszorúsálgot**, készítették **gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri 2—*

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

„66“

a XX. század varrógépe.

Csakis czégünk üzleteiben vagy azok ügynökei utján vásároljunk.

Singer Co. varrógép R.-Társaság.
RIMASZOMBAT, Andrassy-utca 1. sz.

Egy a **fehérneműtöméshez** való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik 18—26

Hirdetmény.

631. sz. — Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a rimaszécsi kir. járásbíróságnak 1911. évi 3210. számú végzése következtében Dr. Knebel Kornél ügyvéd által képviselt Mayer-gépgyár, vas- és fémöntöde r. t. javára 3315 kor. 44 fillér és járulékai erejéig 1911. évi május hó 3-án fogatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 1710 kor. becsült következő ingóságok, u. m. benzin-motor (teljes garnitura) nyilvános árverésen eladatik.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróság 1911. évi V. 166. számú végzése folytán 3315 kor. 44 fillér tőkekövetelés, ennek 1911. évi január hó 1. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 207 koronában bírólilag megállapított költségek erejéig Nemesradnóton alperesknél leendő megtartására **1912. év január hó 17-ik** napjának délelőtt 10 órája határidőül kitzüzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fog adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságot mások is le és felülfoglaltatták, azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszécs, 1911. évi december hó 26. án.
Kovács Géza, kir. b. végrehajtó.

Hirdetmény.

640. sz. — Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. illetve az 1908. évi XLI. t. cz. 19. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1911. évi 8156. számú végzése következtében Dr. Ráróssy Gyula ügyvéd által képviselt Emöky Adolf javára 250 kor. s járulékai erejéig 1911. évi október hó 25-én fogatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1380 koronára becsült következő ingóságok, u. m. ökrök, lovak, csikó, szekér és sertés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróság 1911. évi V. 294/3. számú végzése folytán 250 kor. tőkekövetelés, ennek esedékes kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen — korona — fillérben bírólilag már megállapított költségek erejéig Dobóczán alperesknél leendő megtartására **1912. évi január hó 20-ik napjának** d. e. 10 órája határidőül kitzüzetik és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszécs, 1911. december hó 28. napján.
Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt izlésesen, jutányos áron :: eszközöl ::

Rábely Miklós és Fia

:: könyvkötészete ::

RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.

:: (Kaszinó-épület.) ::

Meghívó.

A Nagyrőczei Takarékpénztár R. T.

1912. február hó 2-án d. e. 10 órakor

saját helyiségében tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak. *)

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az intézet állásáról.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek alapján az igazgatóság és felügyelő-bizottság fölmentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Az igazgatóság választása.
5. A felügyelő-bizottság választása.
6. Szabályszerinti indítványok.

*) Megjegyzendő, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében a közgyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, ki részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés időpontját megelőzőleg az intézet pénztári helyiségében, vagy más bejegyzett pénztárnál letéteményezi s az erről szóló igazolványt felmutatja.

A felügyelő bizottság által megvizsgált zárszámadás, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében (9—12 óráig) az érdekeltek által megtekinthető.

Nagyrőcze, 1912. január hó 10.

Az igazgatóság.

Rimaszombat városban

a vármegye székháza, kir. törvényszék, királyi járásbíróság, posta-épület tőszomszédságában levő: egyemeletes, hét vendégszobával, téli és nyári étteremmel, kávéházzal bíró

„Tompa szálloda“

1912. év október hó 1-től kezdődőleg bérbe kiadó, esetleg örök áron eladó.

Feltételek iránt értekezni lehet

KERTÉSZ LAJOS

törvényhatósági m. kir. állatorvossal **RIMASZOMBAT.**

ELADÓ HÁZ.

Rimaszombat **Thököly-utca 28. sz.** lakóház, egyik részében italmérés van, szabad kézből eladó. — Bővebb tájékozást lehet nyerni: **Kispást-tér 8-ik szám alatt.** 3-3

Hoffmann Miksa

kereskedésében Jolsván

Egy tanonc

azonnal felvétetik.

6-6

Hirdetmény.

20710—1911. sz. Rimaszombat rendezett tanácsu város által létesíteni szándékolt **városi általános szennyvíz csatornázáshoz tartozó vízhasználat és vízműveire**, valamint az ugynevezett „**Temető-patak**” szabályozására vonatkozó terveket, műszaki leírást és szakértői észrevételeket, oly felhívás mellett adom ki a város polgármesterének, miszerint azokat 30 napra közszemlére kitévén, erről a lakosságot, szokásos módon, dobszó útján és azzal értesítse, hogy azokat megtekinteni, s az ellen netán létező kifogásait vagy észrevételeit a tárgyalásig, írásban, az alispánnál benyújtani, avagy a tárgyaláskor élőszóval jegyzőkönyvbe bemondani bárkinek is szabadságában áll, s a később beadandó felszólamlások többé figyelembevételni nem fognak.

Ezen ügynek tárgyalása végett határidőül

1912. évi februárus hó 3-ik napjának délelőtti 10 óráját Rimaszombat r. t. város közházához, s onnan a szükséghez képest a helyszínére ezennel kitűzöm s azon leendő megjelenésre Rimaszombat r. t. város polgármesterét, mint engedélyes képviselőjét, valamint jelen hirdetménynek általa leendő kézbesítésével az összes érdekelt parti birtokosokat egyenként, ugyszintén Dapsy Viktorné budapesti lakost és a Rima-folyón lévő alsó és felső szomszédos vízhasználat tulajdonosokat, míg általam térítvevény mellett megküldendő hirdetménnyel Hindrich és Unger gyár rimaszombati cég; özv. Tóth Józsefné szül. Lakatos Erzsébet; Csordás István és neje Czupok Zsuzsanna, Takács László és neje rimaszombati lakosokat, a M. Á. V. vasuti és hajózási főfelügyelőséget, a M. A. V. miskolczi üzletvezetőséget; a rimaszombati kir. államépítészeti hivatalt, Zarka Elemér műszaki tanácsos tervkészítő budapesti lakost, dr. Meskó Miklós vármegyei főorvost és dr. Szabó Károly városi tiszti orvost; a magy. kir. halélettani és szennyvíztisztító kísérleti állomás vezetését a törvényes következmények sulya alatt megidézem, s a miskolczi kir. kulturmérnöki hivatalt mint hatósági szakértőt megjelenésre felkérem.

Kötelességévé teszem engedélyes képviselőjének, hogy miután a műszaki tervek a szükséges 3 drb. (Három darab) magassági alappontról körülírását nem tartalmazzák, legkésőbb a tárgyalás idejéig azt pótolja; a hatósági szakértő díját 30 koronát ugyancsak a tárgyalásig a miskolczi kir. kulturmérnöki hivatalhoz fizesse be, s ennek igazolásul a feladó-vevény mutassa be; egyben gondoskodjék arról, miszerint a közre hirdetést igazoló bizonyítvány valamint az általa teljesített kézbesítéseket igazoló vétivek a tárgyaláskor becsatolhatók legyenek.

Rimaszombat, 1911. december 19.

1-2

Lukács, alispán.

Králik József

szijgyártó-mester

Rimaszombat Deák Ferencz-u. 16 sz.

Ajánlja a lótarató uri- és gazdaközönségnek a 26 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő

SZIJGYÁRTÓ ÜZLETÉT,

hol nagy raktárt tart mindenféle kész **szijgyártó-czikkekben**, valamint: **futó-, igás- és nyereg felszerelésekben**; készletben van: mindenféle **hám, istráng, ostor, szij** stb. stb. Megrendelések pontosan és gyorsan készíttetnek.

Javítások jutányosan eszközöltetnek!

Pontos kiszolgálát! - Jutányos árak!

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén **két bolthelyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó mindenféle mellék helyiségekkel szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkievits Ferenczné** tulajdonossal. 22-*

Meghívó.

A „Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank Részvénytársaság” V-ik rendes évi közgyűlését

1912. évi januárus hó 23-án (kedden) d. e. 10 órakor tartja meg saját helyiségében, melyre a t. részvényesek ezennel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadások előterjesztése a felügyelő bizottság jelentésével.
3. Mérleg megállapítása, nyereségy felosztása és kifizetése iránti határozathozatal.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
5. A felügyelő bizottság megválasztása.
6. Alapszabályszerüleg beadott indítványok tárgyalása.

Mérleg számla 1911. december 31-én.

Vagyon			Teher		
	korona	fill.		korona	fill.
34. Pénztár	89809	13	1. Alaptőke	400000	—
36. Jelzálog	234882	61	12. Tartaléktőke	74496	37
35—37. Váltók	1673709	81	<i>Betétek:</i>		
29. Adósok folyószámlán	141295	58	30. Takarékbetéti könyvecskékben	1212887 21	
21. Értékpapírok	38921	—	29. Folyószámlán	29522 85	
46. Előleg értékpapírokra	7819	—	39. Életbizt. kapcsol. heti betétek	1593 40	1244003 46
57. Letét	4069	30	50. Vizsontleszámitott váltók		786876 16
15. Butor	4105	45	57. Letét		3690 54
26. Intézeti ház	75000	—	28. Fel nem vett osztalék		30 —
31. Gép- és áruosztály	108004	59	59. Gépgyári hitelezők		5932 51
54. Gépgyár ingatlan	105510	17	33. Átmeneti kamatok		29502 99
55. Gépgyár-gépek és felszerelések	63400	—	22. Nyereség áthozat 1910. évről	1711 09	
56. Gépgyár-készáru és anyag	33436	63	1911. évi tiszta nyereség	46247 39	47958 48
60. Gépgyár adósok	7302	19			
58. Életbiztosítási díjak	157	82			
31. Átmeneti kamatok	5067	23			
	2592490	51		2592490	51

Rimaszombat 1912. januárus hó 9-én.

Az igazgatóság.

Az eredeti zárszámadások a közgyűlés napjáig délelőtt 9 és 11 órák között az intézet helyiségében megtekinthetők.